

# P R A V I L N I K

## o načinu izvajanja mature za kandidate s posebnimi potrebami

### 1. člen

#### (vsebina pravilnika)

Ta pravilnik določa način izvajanja splošne mature in poklicne mature (v nadaljnjem besedilu: matura) za kandidate s posebnimi potrebami, ki so upravičeni do prilagojenega načina izvajanja mature. Izvajanje mature je prilagojeno na tak način, da kandidati s posebnimi potrebami lahko izkažejo svoje znanje in sposobnosti.

Kandidati s posebnimi potrebami iz prejšnjega odstavka so kandidati z odločbami o usmeritvi iz 2. člena tega pravilnika in drugi kandidati iz 3. člena tega pravilnika.

### 2. člen

#### (kandidati z odločbami o usmeritvi)

Kandidati z odločbami o usmeritvi so tisti kandidati, ki so bili na podlagi Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo) z odločbo o usmeritvi usmerjeni v izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo oziroma v prilagojene izobraževalne programe z enakovrednim izobrazbenim standardom.

Kandidati z odločbami o usmeritvi uveljavljajo pravico do načina izvajanja mature v skladu s prilagoditvami, ki jih je na podlagi odločbe o usmeritvi in individualiziranega programa imel v času izobraževanja in ne presegajo možnih prilagoditev za posamezno skupino kandidatov s posebnimi potrebami kot so opredeljene v prilogi obrazca za uveljavljanje pravic kandidata s posebnimi potrebami pri opravljanju mature, ki je sestavni del tega pravilnika (v nadaljnjem besedilu: obrazec).

Med kandidate z odločbami o usmeritvi štejejo tudi kandidati, ki ob prijavi na maturo nimajo več statusa dijaka, so pa v času rednega izobraževanja bili z odločbo usmerjeni v izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo oziroma v prilagojene izobraževalne programe z enakovrednim izobrazbenim standardom.

### 3. člen

#### (drugi kandidati)

Drugi kandidati so tisti kandidati, ki v utemeljenih primerih potrebujejo prilagojen način izvajanja mature.

Med druge kandidate se štejejo:

– kandidati, ki zaradi posledic poškodb, nesreče ali bolezni, ki se jim je zgodila neposredno pred opravljanjem mature, potrebujejo prilagoditve kot jih imajo slepi ali slabovidni, gluhi ali naglušni, gibalno ovirani in dolgotrajno bolni kandidati,

– kandidati z barvno slepoto in

– kandidati, ki v času rednega izobraževanja niso pridobili odločbe o usmeritvi, imajo pa posebne vzgojno izobraževalne potrebe in bi v skladu s Pravilnikom o organizaciji in načinu dela komisij za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami ter o kriterijih za opredelitev vrste in stopnje primanjkljajev, ovir oziroma motenj otrok s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 54/03, 93/04, 97/05, 25/06, 118/06, 23/07, 8/08 in 14/10) bili opredeljeni kot slepi ali slabovidni, gluhi ali naglušni, gibalno ovirani ali dolgotrajno bolni.

Med druge kandidate iz tretje alineje prejšnjega odstavka štejejo le kandidati, ki nimajo status dijaka.

Drugi kandidati uveljavljajo pravico do prilagojenega načina izvajanja mature na podlagi dokumentacije pristojnih institucij oziroma mnenja zdravnikov specialistov.

### 4. člen

#### (imenovanje strokovnjakov)

Državni izpitni center (v nadaljnjem besedilu: Ric) imenuje strokovnjake za posamezne skupine kandidatov s posebnimi potrebami, ki:

– lahko sodelujejo pri pripravi predloga prilagojenega načina opravljanja mature,

– sodelujejo pri pripravi navodil za prilagojen način ocenjevanja znanja in

– sodelujejo pri usposabljanju članov državnih predmetnih komisij za maturo pri pripravi prilagojenega načina ocenjevanja znanja.

Delo strokovnjakov iz prejšnjega odstavka koordinira in vodi Ric, ki jim nudi tudi tehnično podporo.

### 5. člen

**(prijava kandidatov s posebnimi potrebami)**

Kandidati z odločbami o usmeritvi ob predprijavi oziroma ob prijavi (v nadaljnjem besedilu: prijava) na maturo priložijo tudi izpolnjen obrazec skupaj s prilogo obrazca.

Drugi kandidati k izpolnjenemu obrazcu iz prejšnjega člena tega pravilnika priložijo tudi dokazila dokumentacijo pristojnih institucij oziroma mnenje zdravnikov specialistov.

Kandidati s posebnimi potrebami prijavo, izpolnjen obrazec in morebitno dokumentacijo oddajo na šoli na kateri je vpisan oziroma na kateri bo opravljal maturo. Zadevna šola vso prejeto dokumentacijo posreduje Ricu tudi v elektronski obliki.

**6. člen****(priprava predloga)**

Ric pripravi predlog prilagojenega načina opravljanja mature za kandidata s posebnimi potrebami na podlagi prejete dokumentacije in možnih prilagoditev za posamezno skupino kandidatov s posebnimi potrebami, kot so opredeljene v prilogi obrazca.

Ko gre za pripravo predloga prilagojenega načina opravljanja mature za druge kandidate, morajo v postopku priprave predloga sodelovati tudi strokovnjaki iz 4. člena tega pravilnika.

**7. člen****(določitev prilagojenega načina izvajanja mature)**

Državna komisija za splošno maturo oziroma Državna komisija za poklicno maturo na podlagi predloga Rica s sklepom določi prilagojen način opravljanja mature za kandidate s posebnimi potrebami, ki ga posreduje kandidatu in zadevni šolski maturitetni komisiji (v nadaljnjem besedilu: ŠMK).

**8. člen****(izvedba izpitov)**

Za izvedbo izpitov so pristojne šole, kjer se kandidati s posebnimi potrebami prijavijo.

Koordinacijo priprave in izvedbe izpitov za predmete, za katere so imenovane državne predmetne komisije, opravlja Ric.

Koordinacijo priprave in izvedbe poklicne mature pri drugem in četrtem predmetu poklicne mature opravlja Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje.

**9. člen****(prilagoditve)**

Kandidatu s posebnimi potrebami se lahko omogočijo naslednje prilagoditve:

- prilagojen način opravljanja izpita,
- prilagoditev gradiva za izpit,
- opravljanje izpita s pomočjo računalnika in uporaba posebnih pripomočkov in
- prilagojen način ocenjevanja izpitov.

Možne prilagoditve za posamezno skupino kandidatov s posebnimi potrebami so glede na njihove posebne vzgojno izobraževalne potrebe določene v prilogi obrazca.

**10. člen****(prilagojen načina opravljanja izpita)**

Kandidatu s posebnimi potrebami se lahko omogoči:

- podaljšan čas opravljanja pisnega oziroma ustnega izpita,
- opravljanje izpita s pomočjo pomočnika,
- opravljanje izpita v posebnem prostoru,
- prilagoditev opreme v prostoru.

Čas opravljanja izpita se kandidatu s posebnimi potrebami lahko podaljša za največ 50%, dolgotrajno bolnim (zaradi nujne terapije v času opravljanja izpita) pa izjemoma do 100% predvidenega časa za izpit.

ŠMK lahko prekine opravljanje izpita, lahko pa za največ 50% predvidenega časa podaljša tudi čas odmora in tudi čas priprave na izpit, če ugotovi, da bi bilo to potrebno zaradi nastale situacije.

Kandidati s posebnimi potrebami izpite praviloma opravljajo skupaj z ostalimi kandidati, lahko pa se jim zagotovi tudi poseben prostor, ki upošteva posebne potrebe kandidata.

Kandidatu s posebnimi potrebami je lahko dodeljen pomočnik, in sicer pomočnik, ki kandidatu nudi tehnično pomoč pri izvedbi in tolmač – prevajalec v slovenski znakovni jezik. Pomočnik ne sme biti kandidatov učitelj tega predmeta ali sorodnik.

Kandidatu s posebnimi potrebami se glede na njegove posebne vzgojno-izobraževalne potrebe lahko prilagodi oprema in prostor v katerem opravlja izpit kot je to določeno v prilogi obrazca.

#### **11. člen**

##### **(prilagoditev gradiva za izpit)**

Kandidatu s posebnimi potrebami se lahko prilagodi gradivo za izpit kot je to določeno v prilogi obrazca.

Zaradi priprave prilagoditev kompleta z ustnimi vprašanji (povečave besedil oziroma prepisa v brajevo pisavo) kandidat s posebnimi potrebami, ki je do omenjenih prilagoditev upravičen, izžreba številke listkov z ustnimi vprašanji najpozneje do datuma, ki je določen z maturitetnim koledarjem. ŠMK pošlje izžrebani številki v elektronski obliki na Ric.

#### **12. člen**

##### **(opravljanje izpitov s pomočjo računalnika in uporaba drugih pripomočkov)**

Kandidatu s posebnimi potrebami se lahko omogoči opravljanje izpita s pomočjo računalnika tako, da ne sme imeti dostopa do drugih pripomočkov na računalniku oziroma v programu. Lahko uporablja le programe, ki mu tehnično olajšajo izvedbo izpita. Njegovo delo mora biti natisnjeno, iz računalnika pa se mora zbrisati.

Kandidatu s posebnimi potrebami se glede na njegove posebne vzgojno-izobraževalne potrebe lahko omogoči uporaba posebnih pripomočkov kot je to določeno v prilogi obrazca.

#### **13. člen**

##### **(prilagoditev načina ocenjevanja izpitov na splošni maturi)**

Državna predmetna komisija in strokovnjaki iz 4. člena tega pravilnika v sodelovanju z Ricem pripravijo navodila za ocenjevanje zunanjih delov izpitov in ustnih izpitov za kandidate, ki so upravičeni do prilagoditev načina ocenjevanja.

#### **14. člen**

##### **(prilagoditev načina ocenjevanja izpitov na poklicni maturi)**

Državna predmetna komisija in strokovnjaki iz 4. člena tega pravilnika v sodelovanju z Ricem pripravijo navodila za ocenjevanje zunanjih delov izpitov za prvi in tretji predmet za kandidate, ki so upravičeni do prilagoditev načina ocenjevanja.

Navodila za prilagojen način ocenjevanje izpitov iz ostalih predmetov pri poklicni maturi pripravi Šolska maturitetna komisija v skladu s splošnimi navodili, ki jih pripravi Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje in navodili za ocenjevanje posameznega predmeta.

#### **15. člen**

##### **(prilagoditev načina opravljanja notranjega dela izpita)**

Pri prilagoditvah načina opravljanja notranjega dela izpita se uporabljajo načela, ki sicer veljajo za prilagojeno izvajanje praktičnega izobraževanja na šoli oziroma izhajajo iz individualnega programa.

#### **16. člen**

##### **(prenehanje veljavnosti)**

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o načinu izvajanja mature za kandidate s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 6/06, 17/06 – popr. in 38/07), ki pa se uporablja do začetka uporabe tega pravilnika.

#### **17. člen**

##### **(uveljavitev pravilnika)**

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne v spomladanskem izpitnem roku 2011.

Št. 0070-31/2010

Ljubljana, dne 7. junija 2010

EVA 2010-3311-0029

dr. Igor Lukšič l.r.